

RECENSION

Josefin Augusta Ekermann i *Storm över Anderna*. Distr: Folkets Bio AB

Storm över Anderna

Originaltitel Storm över Anderna

Regi Mikael Wiström

Producent Mikael Wiström

Manus Mikael Wiström

Foto Iván Balbuco, Göran Gester

Roller Josefina Augusta Ekermann, Flor Gonzales
Barbarán m fl

Sverige 2015

Längd i tid 1 tim 41 min

Distributör Folkets Bio AB

Skarven mellan sanning och myt är något som vi brottas med varje dag, inte bara i fiktion utan i hur vi själva och andra skapar och upprepar historier om oss själva och världen vi lever i. I dokumentären *Storm över Anderna* tas vi med på en personlig resa som säger mycket om hur familjer och samhällen skapar och upprätthåller myter för att kunna leva med egna och andras val, val som har påverkat både egna och andras liv.

Josefin är född och uppvuxen i Sverige och har under hela sin uppväxt fått höra historier om sina rötter och varför hennes familj flyttade från Peru till Sverige. Hennes döda faster omtalas av familjen, och andra, som en sorts hjältinna som var en av de ledande figurerna inom Sendero Luminoso (som översatt betyder Ljusets väg/stig), en kommunistisk/Maoistisk gerillarörelse som stod på ena sidan i ett inbördeskrig som skakade och sargade Peru från 1970-talet och framåt.

Vissas hjältinnor är andras terrorister och i Peru ses den nu döda fastern främst som det senare. Något som Josefina ställs öga mot öga mot när hon möter släktingar till Carlos, som varit försvunnen sedan han drogs in i stridigheterna där båda sidor i konflikten satte den egna politiken före människorna, som de behövde som krut i sina maktkamper. Det är dessa människor, som främst består av fattiga bönder från Perus bergsområden, som dokumentären sätter i fokus när den berättar om våldets onda cirkel.

Filmen spårar hur maktstrider och utomståendes förtryck har plågat peruanska bergsbönder ända sedan spanska conquistadorer satte punkt för Inkariket på 1500-talet. Genom att bli visa bilder från Guaman Pomas illustrerade krönika från Inkarikets fall, en krönika han skrev och tecknade medan han jobbade som tolk för de spanska erövrarna, så blir filmen en utmärkt utgångspunkt för de som vill studera Perus historia närmre.

Josefins öppna inställning till vad hon möter fungerar utmärkt för att möjliggöra för publiken att känna vad hon och de andra huvudpersonerna känner. Hennes medverkan är modig och det är intressant hur hon riktar filmen till sin far, som vägrar att medverka, han är av åsikten att man inte ska gräva i det förflutna eller söka sanning utanför mytbildningarna om den enligt honom rättfärdiga revolutionen. Filmen diskuterar intressant revolutionens pris för folket och pekar på både den regerande militärmaktens och revolutionärerna i Sendero Luminosos förkärlek för ett politiskt våld som är skrämmande.

Att Josefina vågar visar att hon är rädd och ledsen när hon ska möta bönderna som beskyller hennes familj och Sendero Luminoso för mycket av våldet leder till många känslosamma scener som känns i magen och retar tårkanalerna. Allt är fångat av regissören Mikael Wiströms och filmens vackra bilder av både Andernas episka bergsmiljöer och människorna som kallar dessa sina hem eller sitt ursprung. När det behövs så används arkivmaterial på smarta sätt. Tillsammans så skapar alla komponenter en helhet som är visuellt och berättarstrukturellt snyggt och följsamt.

I slutändan så är *Storm över Anderna* ett fint exempel på hur man använder dokumentärer för att berätta historier som är samtidigt personliga och allmängiltiga. Om det någonsin går att hitta sanningen bortom myten är tveksamt, när människor är inblandade så kommer det alltid att bli en blandning av fakta och mytbildningar, men att diskutera ämnen och tematik som *Storm över Anderna* gör är ett av de bästa sätten för att uppmärksamma och skapa förståelse för komplexa mekanismer, som t.ex. våldets och maktens destruktiva inverkan på mänskligheten.

Martin Memet Könick

FILMRUTAN